

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum aliqua passio sit bona, vel mala ex sua specie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

deratione rationis. unde patet responsio ad primū. **F** AD SECUNDUM Dicendum, q̄ in omni passione animæ additur aliquid, vel diminuit a naturali motu cordis, inquantū cor intensus, vel remissus mouetur, s̄m systolem, aut diastolem: & secundū hoc habet passionis rationem: tamen non oportet, q̄ passio semper declinet ab ordine naturalis rationis.

AD TERTIUM Dicendum, q̄ passiones animæ in quantum sunt præter ordinē rōnis, inclinant ad peccatum: in quantum autem sunt ordinatæ a ratione, pertinent ad uirtutem.

ARTICVLVS III.

Utrum passio addat, uel diminuat ad bonitatem uel malitiam actus.

Inf. questio. 77. art. 6. & uer. q. 26. ar. 7. & mal. q. 3. ar. 11.

e. in cuius ti. est. Cesaris oratio. ci. 5. cir. to. 5.

e. 5. pau. an. me. to. 5.

AD TERTIUM sic proceditur. **V**ī, quod passio quæcūque semper diminuat de bonitate actus moralis. Omne enim quod impedit iudicium rationis, ex quo dependet bonitas actus moralis, diminuit per consequens bonitatem actus moralis: sed omnis passio impedit iudicium rationis. dicit enim Salustius in * Catilinario; Omnes homines qui de rebus suis consultant, ab odio, ira, & amicitia, atque misericordia uacuos esse decet: ergo omnis passio diminuit bonitatem moralis actus.

¶ 2 Præt. Actus hominis quantum est Deo similior, tantò est melior: uñ dicit Apost. Ephē. 5. Estote imitatores Dei sicut filii charissimi. sed Deus, & sancti Angeli puniunt sine ira, sine misericordie compassione subueniunt, ut Au. dicit in 9. de * ciu. Dei, ergo est melius homini opera agere sine passione animæ, quæ cū passione.

¶ 3 Præt. Sicut malum morale attenditur per ordinem ad rōnem, ita & bonum morale: sed malū morale diminuitur per passionē: minus enim peccat, qui peccat ex passione, quam qui peccat ex industria: ergo minus bonum operatur, qui operatur sine passione, quam qui operatur cum passione.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit 9. de ciu. Dei, quod passio misericordie rōni deseruit, quā ita præbetur misericordia, ut iustitia conseruetur, siue cum indigenti tribuitur, siue cum ignoscitur penitenti, sed nihil, quod deseruit rationi, diminuit bonum morale: ergo passio animæ non diminuit bonum moris.

RESPON. Dicendum, quod Stoici, sicut ponebāt omnem passionem animæ esse malam: ita ponebant cōsequenter, oēm passionē animæ diminuerē actus bonitatem: omne enim bonum ex pmissione mali, uel totaliter tollitur, uel fit minus bonum. Et hoc quod uerum est, si dicamus, passiones animæ solū inordinatos motus sensitiui appetitus, prout sunt perturbationes, seu ægritudines: sed si passiones simpliciter nominemus oēs motus appetitus sensitiui, sic ad perfectionē humani boni pertinet, quod est ipse passiones sint moderatæ per rōnem. Cū enim bonum hominis consistat in rōne, sicut in radice: tantò istud bonum erit perfectius, quantum ad plura, quæ homini cōueniunt, deriuari possunt. unde nullus dubitat, quin ad perfectionem moralis boni pertineat, quod actus exteriorum membrorum per rōnis regulam dirigant.

Vnde cū appetitus sensitiuus possit obedire rōni, ut supra dictum est, ad perfectionem moralis, siue humani boni pertinet, quod etiā ipsæ passiones animæ sint regulatæ per rationem. Sicut igitur melius est, quod homo & uelit bonum, & faciat exteriori actui, ita etiam ad perfectionem boni moralis pertinet, quod homo ad bonum moueatur, non solum secundum uoluntatem, sed etiam secundum appetitum sensitiuum: secundum illud quod in Psal. 83. dicitur, Cor meum & caro mea exultauerunt in Deo uiuū: ut cor accipiamus pro appetitu intellectu; carnem autem pro appetitu sensitiuo.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod passiones animæ dupliciter se possunt habere ad iudicium rōnis. Vno modo antecedenter: & sic cū obnubilent iudicium rationis, ex quo dependet bonitas moralis actus, diminuit actus bonitatem. Laudabilius enim est, quod ex iudicio rationis aliquis faciat opus charitatis, quam ex sola passione misericordie. Alio modo se habent consequenter, & hoc dupliciter. uno modo per modum redundantia, quia scilicet cū superior pars animæ intense mouetur in aliquid, sequitur motum eius etiam pars inferior: & sic passio existens consequenter in appetitu sensitiuo, est signum intensiōis uoluntatis. & sic indicat bonitatem moralem maiorem. Alio modo, per modum electiōis, quando scilicet homo ex iudicio rationis eligit affici aliqua passione, ut promptius operetur cooperante appetitu sensitiuo; & sic passio animæ addit ad bonitatem actionis.

AD II. dicendum, quod in Deo, & in angelis non est appetitus sensitiuus, neque et membra corporca, & ideo bonū in eis non attenditur secundum ordinationē passionū, aut corporeorū actū, sicut in nobis.

AD III. dicendum, quod passio tendens in malum præcedens iudicium rationis, diminuit peccatum: sed consequens aliquo prædictorum modorū, hauguet ipsum, uel signat augmentum eius.

ARTICVLVS IIII.

Utrum aliqua passio sit bona, uel mala ex sua specie.

Super quest. uiginti mequar, articulu quaruor.

AD QUARTVM sic proceditur. **V**idetur, quod nulla passio animæ secundum speciem suā sit bona, uel mala moraliter. Bonum enim & malum morale attenditur secundum rationem: sed passiones sunt in appetitu sensitiuo, & ita id quod est secundum rōnem accidit eis. cū ergo nihil, quod est per accidens, pertineat ad speciem rei, ut quod nulla passio secundum suam speciem sit bona uel mala.

¶ 2 Præt. Actus & passiones habent spem ex obiecto: si ergo aliqua passio secundum aliquā suam spem esset bona, uel mala, oporteret quod passiones, quarū obiectum est bonum, bonæ essent secundum suā speciem, ut amor, desiderium, & gaudiū; & passiones, quarum obiectum est malum, essent malæ secundum suam speciem, ut odium, timor & tristitia: sed hoc patet esse falsū: non ergo aliqua passio est bona, uel mala ex sua specie.

¶ 3 Præt. Nulla species passionum est, quæ non inueniatur in aliis animalibus: sed bonū morale non inuenitur nisi in homine. ergo nulla passio animæ bona est, uel mala ex specie.

SED CONTRA est quod Aug. dicit 9. de ciu. Dei, quod misericordia pertinet ad uirtutē. Phil. et dicit in 2. * Eth.

Missio tertio articulo, in quarto notanda sunt duo pro Nouitiis. Primum est, quod sicut nomina exteriorum actuum sunt distincta, sic quædam significat actum exteriorum, ut terminatur ad aliquid dissonum rationi, ut furtum, & adulterium: & aliqua, ut terminatur ad aliquid consonum rationi, ut orare Deum, & subuenire pauperi: & aliqua naturaliter, ut ambulare, & loqui: ita contingit in passionibus: quedam enim significant passiones ut rationi consonant, ut misericordia: quedam, ut dissonant, ut inuidia: quedam neutraliter, ut tristitia. Et sicut de exterioribus actibus dictum est, quod sunt secundum se boni, uel mali ex obiecto: ita eodem modo intelligitur de passionibus. Et quod distinctum superius est de bonitate ex obiecto, & ex fine: ita applicare mento proposito.

q. 17. ar. 7.

1. q. 8. q.

1. q. 1. art. 1. q. 2. ar. 1. q. 3. ar. 1. q. 4. ar. 1. q. 5. ar. 1. q. 6. ar. 1. q. 7. ar. 1. q. 8. ar. 1. q. 9. ar. 1. q. 10. ar. 1. q. 11. ar. 1. q. 12. ar. 1. q. 13. ar. 1. q. 14. ar. 1. q. 15. ar. 1. q. 16. ar. 1. q. 17. ar. 1. q. 18. ar. 1. q. 19. ar. 1. q. 20. ar. 1. q. 21. ar. 1. q. 22. ar. 1. q. 23. ar. 1. q. 24. ar. 1. q. 25. ar. 1. q. 26. ar. 1. q. 27. ar. 1. q. 28. ar. 1. q. 29. ar. 1. q. 30. ar. 1. q. 31. ar. 1. q. 32. ar. 1. q. 33. ar. 1. q. 34. ar. 1. q. 35. ar. 1. q. 36. ar. 1. q. 37. ar. 1. q. 38. ar. 1. q. 39. ar. 1. q. 40. ar. 1. q. 41. ar. 1. q. 42. ar. 1. q. 43. ar. 1. q. 44. ar. 1. q. 45. ar. 1. q. 46. ar. 1. q. 47. ar. 1. q. 48. ar. 1. q. 49. ar. 1. q. 50. ar. 1. q. 51. ar. 1. q. 52. ar. 1. q. 53. ar. 1. q. 54. ar. 1. q. 55. ar. 1. q. 56. ar. 1. q. 57. ar. 1. q. 58. ar. 1. q. 59. ar. 1. q. 60. ar. 1. q. 61. ar. 1. q. 62. ar. 1. q. 63. ar. 1. q. 64. ar. 1. q. 65. ar. 1. q. 66. ar. 1. q. 67. ar. 1. q. 68. ar. 1. q. 69. ar. 1. q. 70. ar. 1. q. 71. ar. 1. q. 72. ar. 1. q. 73. ar. 1. q. 74. ar. 1. q. 75. ar. 1. q. 76. ar. 1. q. 77. ar. 1. q. 78. ar. 1. q. 79. ar. 1. q. 80. ar. 1. q. 81. ar. 1. q. 82. ar. 1. q. 83. ar. 1. q. 84. ar. 1. q. 85. ar. 1. q. 86. ar. 1. q. 87. ar. 1. q. 88. ar. 1. q. 89. ar. 1. q. 90. ar. 1. q. 91. ar. 1. q. 92. ar. 1. q. 93. ar. 1. q. 94. ar. 1. q. 95. ar. 1. q. 96. ar. 1. q. 97. ar. 1. q. 98. ar. 1. q. 99. ar. 1. q. 100. ar. 1. q. 101. ar. 1. q. 102. ar. 1. q. 103. ar. 1. q. 104. ar. 1. q. 105. ar. 1. q. 106. ar. 1. q. 107. ar. 1. q. 108. ar. 1. q. 109. ar. 1. q. 110. ar. 1. q. 111. ar. 1. q. 112. ar. 1. q. 113. ar. 1. q. 114. ar. 1. q. 115. ar. 1. q. 116. ar. 1. q. 117. ar. 1. q. 118. ar. 1. q. 119. ar. 1. q. 120. ar. 1. q. 121. ar. 1. q. 122. ar. 1. q. 123. ar. 1. q. 124. ar. 1. q. 125. ar. 1. q. 126. ar. 1. q. 127. ar. 1. q. 128. ar. 1. q. 129. ar. 1. q. 130. ar. 1. q. 131. ar. 1. q. 132. ar. 1. q. 133. ar. 1. q. 134. ar. 1. q. 135. ar. 1. q. 136. ar. 1. q. 137. ar. 1. q. 138. ar. 1. q. 139. ar. 1. q. 140. ar. 1. q. 141. ar. 1. q. 142. ar. 1. q. 143. ar. 1. q. 144. ar. 1. q. 145. ar. 1. q. 146. ar. 1. q. 147. ar. 1. q. 148. ar. 1. q. 149. ar. 1. q. 150. ar. 1. q. 151. ar. 1. q. 152. ar. 1. q. 153. ar. 1. q. 154. ar. 1. q. 155. ar. 1. q. 156. ar. 1. q. 157. ar. 1. q. 158. ar. 1. q. 159. ar. 1. q. 160. ar. 1. q. 161. ar. 1. q. 162. ar. 1. q. 163. ar. 1. q. 164. ar. 1. q. 165. ar. 1. q. 166. ar. 1. q. 167. ar. 1. q. 168. ar. 1. q. 169. ar. 1. q. 170. ar. 1. q. 171. ar. 1. q. 172. ar. 1. q. 173. ar. 1. q. 174. ar. 1. q. 175. ar. 1. q. 176. ar. 1. q. 177. ar. 1. q. 178. ar. 1. q. 179. ar. 1. q. 180. ar. 1. q. 181. ar. 1. q. 182. ar. 1. q. 183. ar. 1. q. 184. ar. 1. q. 185. ar. 1. q. 186. ar. 1. q. 187. ar. 1. q. 188. ar. 1. q. 189. ar. 1. q. 190. ar. 1. q. 191. ar. 1. q. 192. ar. 1. q. 193. ar. 1. q. 194. ar. 1. q. 195. ar. 1. q. 196. ar. 1. q. 197. ar. 1. q. 198. ar. 1. q. 199. ar. 1. q. 200. ar. 1. q. 201. ar. 1. q. 202. ar. 1. q. 203. ar. 1. q. 204. ar. 1. q. 205. ar. 1. q. 206. ar. 1. q. 207. ar. 1. q. 208. ar. 1. q. 209. ar. 1. q. 210. ar. 1. q. 211. ar. 1. q. 212. ar. 1. q. 213. ar. 1. q. 214. ar. 1. q. 215. ar. 1. q. 216. ar. 1. q. 217. ar. 1. q. 218. ar. 1. q. 219. ar. 1. q. 220. ar. 1. q. 221. ar. 1. q. 222. ar. 1. q. 223. ar. 1. q. 224. ar. 1. q. 225. ar. 1. q. 226. ar. 1. q. 227. ar. 1. q. 228. ar. 1. q. 229. ar. 1. q. 230. ar. 1. q. 231. ar. 1. q. 232. ar. 1. q. 233. ar. 1. q. 234. ar. 1. q. 235. ar. 1. q. 236. ar. 1. q. 237. ar. 1. q. 238. ar. 1. q. 239. ar. 1. q. 240. ar. 1. q. 241. ar. 1. q. 242. ar. 1. q. 243. ar. 1. q. 244. ar. 1. q. 245. ar. 1. q. 246. ar. 1. q. 247. ar. 1. q. 248. ar. 1. q. 249. ar. 1. q. 250. ar. 1. q. 251. ar. 1. q. 252. ar. 1. q. 253. ar. 1. q. 254. ar. 1. q. 255. ar. 1. q. 256. ar. 1. q. 257. ar. 1. q. 258. ar. 1. q. 259. ar. 1. q. 260. ar. 1. q. 261. ar. 1. q. 262. ar. 1. q. 263. ar. 1. q. 264. ar. 1. q. 265. ar. 1. q. 266. ar. 1. q. 267. ar. 1. q. 268. ar. 1. q. 269. ar. 1. q. 270. ar. 1. q. 271. ar. 1. q. 272. ar. 1. q. 273. ar. 1. q. 274. ar. 1. q. 275. ar. 1. q. 276. ar. 1. q. 277. ar. 1. q. 278. ar. 1. q. 279. ar. 1. q. 280. ar. 1. q. 281. ar. 1. q. 282. ar. 1. q. 283. ar. 1. q. 284. ar. 1. q. 285. ar. 1. q. 286. ar. 1. q. 287. ar. 1. q. 288. ar. 1. q. 289. ar. 1. q. 290. ar. 1. q. 291. ar. 1. q. 292. ar. 1. q. 293. ar. 1. q. 294. ar. 1. q. 295. ar. 1. q. 296. ar. 1. q. 297. ar. 1. q. 298. ar. 1. q. 299. ar. 1. q. 300. ar. 1. q. 301. ar. 1. q. 302. ar. 1. q. 303. ar. 1. q. 304. ar. 1. q. 305. ar. 1. q. 306. ar. 1. q. 307. ar. 1. q. 308. ar. 1. q. 309. ar. 1. q. 310. ar. 1. q. 311. ar. 1. q. 312. ar. 1. q. 313. ar. 1. q. 314. ar. 1. q. 315. ar. 1. q. 316. ar. 1. q. 317. ar. 1. q. 318. ar. 1. q. 319. ar. 1. q. 320. ar. 1. q. 321. ar. 1. q. 322. ar. 1. q. 323. ar. 1. q. 324. ar. 1. q. 325. ar. 1. q. 326. ar. 1. q. 327. ar. 1. q. 328. ar. 1. q. 329. ar. 1. q. 330. ar. 1. q. 331. ar. 1. q. 332. ar. 1. q. 333. ar. 1. q. 334. ar. 1. q. 335. ar. 1. q. 336. ar. 1. q. 337. ar. 1. q. 338. ar. 1. q. 339. ar. 1. q. 340. ar. 1. q. 341. ar. 1. q. 342. ar. 1. q. 343. ar. 1. q. 344. ar. 1. q. 345. ar. 1. q. 346. ar. 1. q. 347. ar. 1. q. 348. ar. 1. q. 349. ar. 1. q. 350. ar. 1. q. 351. ar. 1. q. 352. ar. 1. q. 353. ar. 1. q. 354. ar. 1. q. 355. ar. 1. q. 356. ar. 1. q. 357. ar. 1. q. 358. ar. 1. q. 359. ar. 1. q. 360. ar. 1. q. 361. ar. 1. q. 362. ar. 1. q. 363. ar. 1. q. 364. ar. 1. q. 365. ar. 1. q. 366. ar. 1. q. 367. ar. 1. q. 368. ar. 1. q. 369. ar. 1. q. 370. ar. 1. q. 371. ar. 1. q. 372. ar. 1. q. 373. ar. 1. q. 374. ar. 1. q. 375. ar. 1. q. 376. ar. 1. q. 377. ar. 1. q. 378. ar. 1. q. 379. ar. 1. q. 380. ar. 1. q. 381. ar. 1. q. 382. ar. 1. q. 383. ar. 1. q. 384. ar. 1. q. 385. ar. 1. q. 386. ar. 1. q. 387. ar. 1. q. 388. ar. 1. q. 389. ar. 1. q. 390. ar. 1. q. 391. ar. 1. q. 392. ar. 1. q. 393. ar. 1. q. 394. ar. 1. q. 395. ar. 1. q. 396. ar. 1. q. 397. ar. 1. q. 398. ar. 1. q. 399. ar. 1. q. 400. ar. 1. q. 401. ar. 1. q. 402. ar. 1. q. 403. ar. 1. q. 404. ar. 1. q. 405. ar. 1. q. 406. ar. 1. q. 407. ar. 1. q. 408. ar. 1. q. 409. ar. 1. q. 410. ar. 1. q. 411. ar. 1. q. 412. ar. 1. q. 413. ar. 1. q. 414. ar. 1. q. 415. ar. 1. q. 416. ar. 1. q. 417. ar. 1. q. 418. ar. 1. q. 419. ar. 1. q. 420. ar. 1. q. 421. ar. 1. q. 422. ar. 1. q. 423. ar. 1. q. 424. ar. 1. q. 425. ar. 1. q. 426. ar. 1. q. 427. ar. 1. q. 428. ar. 1. q. 429. ar. 1. q. 430. ar. 1. q. 431. ar. 1. q. 432. ar. 1. q. 433. ar. 1. q. 434. ar. 1. q. 435. ar. 1. q. 436. ar. 1. q. 437. ar. 1. q. 438. ar. 1. q. 439. ar. 1. q. 440. ar. 1. q. 441. ar. 1. q. 442. ar. 1. q. 443. ar. 1. q. 444. ar. 1. q. 445. ar. 1. q. 446. ar. 1. q. 447. ar. 1. q. 448. ar. 1. q. 449. ar. 1. q. 450. ar. 1. q. 451. ar. 1. q. 452. ar. 1. q. 453. ar. 1. q. 454. ar. 1. q. 455. ar. 1. q. 456. ar. 1. q. 457. ar. 1. q. 458. ar. 1. q. 459. ar. 1. q. 460. ar. 1. q. 461. ar. 1. q. 462. ar. 1. q. 463. ar. 1. q. 464. ar. 1. q. 465. ar. 1. q. 466. ar. 1. q. 467. ar. 1. q. 468. ar. 1. q. 469. ar. 1. q. 470. ar. 1. q. 471. ar. 1. q. 472. ar. 1. q. 473. ar. 1. q. 474. ar. 1. q. 475. ar. 1. q. 476. ar. 1. q. 477. ar. 1. q. 478. ar. 1. q. 479. ar. 1. q. 480. ar. 1. q. 481. ar. 1. q. 482. ar. 1. q. 483. ar. 1. q. 484. ar. 1. q. 485. ar. 1. q. 486. ar. 1. q. 487. ar. 1. q. 488. ar. 1. q. 489. ar. 1. q. 490. ar. 1. q. 491. ar. 1. q. 492. ar. 1. q. 493. ar. 1. q. 494. ar. 1. q. 495. ar. 1. q. 496. ar. 1. q. 497. ar. 1. q. 498. ar. 1. q. 499. ar. 1. q. 500. ar. 1. q. 501. ar. 1. q. 502. ar. 1. q. 503. ar. 1. q. 504. ar. 1. q. 505. ar. 1. q. 506. ar. 1. q. 507. ar. 1. q. 508. ar. 1. q. 509. ar. 1. q. 510. ar. 1. q. 511. ar. 1. q. 512. ar. 1. q. 513. ar. 1. q. 514. ar. 1. q. 515. ar. 1. q. 516. ar. 1. q. 517. ar. 1. q. 518. ar. 1. q. 519. ar. 1. q. 520. ar. 1. q. 521. ar. 1. q. 522. ar. 1. q. 523. ar. 1. q. 524. ar. 1. q. 525. ar. 1. q. 526. ar. 1. q. 527. ar. 1. q. 528. ar. 1. q. 529. ar. 1. q. 530. ar. 1. q. 531. ar. 1. q. 532. ar. 1. q. 533. ar. 1. q. 534. ar. 1. q. 535. ar. 1. q. 536. ar. 1. q. 537. ar. 1. q. 538. ar. 1. q. 539. ar. 1. q. 540. ar. 1. q. 541. ar. 1. q. 542. ar. 1. q. 543. ar. 1. q. 544. ar. 1. q. 545. ar. 1. q. 546. ar. 1. q. 547. ar. 1. q. 548. ar. 1. q. 549. ar. 1. q. 550. ar. 1. q. 551. ar. 1. q. 552. ar. 1. q. 553. ar. 1. q. 554. ar. 1. q. 555. ar. 1. q. 556. ar. 1. q. 557. ar. 1. q. 558. ar. 1. q. 559. ar. 1. q. 560. ar. 1. q. 561. ar. 1. q. 562. ar. 1. q. 563. ar. 1. q. 564. ar. 1. q. 565. ar. 1. q. 566. ar. 1. q. 567. ar. 1. q. 568. ar. 1. q. 569. ar. 1. q. 570. ar. 1. q. 571. ar. 1. q. 572. ar. 1. q. 573. ar. 1. q. 574. ar. 1. q. 575. ar. 1. q. 576. ar. 1. q. 577. ar. 1. q. 578. ar. 1. q. 579. ar. 1. q. 580. ar. 1. q. 581. ar. 1. q. 582. ar. 1. q. 583. ar. 1. q. 584. ar. 1. q. 585. ar. 1. q. 586. ar. 1. q. 587. ar. 1. q. 588. ar. 1. q. 589. ar. 1. q. 590. ar. 1. q. 591. ar. 1. q. 592. ar. 1. q. 593. ar. 1. q. 594. ar. 1. q. 595. ar. 1. q. 596. ar. 1. q. 597. ar. 1. q. 598. ar. 1. q. 599. ar. 1. q. 600. ar. 1. q. 601. ar. 1. q. 602. ar. 1. q. 603. ar. 1. q. 604. ar. 1. q. 605. ar. 1. q. 606. ar. 1. q. 607. ar. 1. q. 608. ar. 1. q. 609. ar. 1. q. 610. ar. 1. q. 611. ar. 1. q. 612. ar. 1. q. 613. ar. 1. q. 614. ar. 1. q. 615. ar. 1. q. 616. ar. 1. q. 617. ar. 1. q. 618. ar. 1. q. 619. ar. 1. q. 620. ar. 1. q. 621. ar. 1. q. 622. ar. 1. q. 623. ar. 1. q. 624. ar. 1. q. 625. ar. 1. q. 626. ar. 1. q. 627. ar. 1. q. 628. ar. 1. q. 629. ar. 1. q. 630. ar. 1. q. 631. ar. 1. q. 632. ar. 1. q. 633. ar. 1. q. 634. ar. 1. q. 635. ar. 1. q. 636. ar. 1. q. 637. ar. 1. q. 638. ar. 1. q. 639. ar. 1. q. 640. ar. 1. q. 641. ar. 1. q. 642. ar. 1. q. 643. ar. 1. q. 644. ar. 1. q. 645. ar. 1. q. 646. ar. 1. q. 647. ar. 1. q. 648. ar. 1. q. 649. ar. 1. q. 650. ar. 1. q. 651. ar. 1. q. 652. ar. 1. q. 653. ar. 1. q. 654. ar. 1. q. 655. ar. 1. q. 656. ar. 1. q. 657. ar. 1. q. 658. ar. 1. q. 659. ar. 1. q. 660. ar. 1. q. 661. ar. 1. q. 662. ar. 1. q. 663. ar. 1. q. 664. ar. 1. q. 665. ar. 1. q. 666. ar. 1. q. 667. ar. 1. q. 668. ar. 1. q. 669. ar. 1. q. 670. ar. 1. q. 671. ar. 1. q. 672. ar. 1. q. 673. ar. 1. q. 674. ar. 1. q. 675. ar. 1. q. 676. ar. 1. q. 677. ar. 1. q. 678. ar. 1. q. 679. ar. 1. q. 680. ar. 1. q. 681. ar. 1. q. 682. ar. 1. q. 683. ar. 1. q. 684. ar. 1. q. 685. ar. 1. q. 686. ar. 1. q. 687. ar. 1. q. 688. ar. 1. q. 689. ar. 1. q. 690. ar. 1. q. 691. ar. 1. q. 692. ar. 1. q. 693. ar. 1. q. 694. ar. 1. q. 695. ar. 1. q. 696. ar. 1. q. 697. ar. 1. q. 698. ar. 1. q. 699. ar. 1. q. 700. ar. 1. q. 701. ar. 1. q. 702. ar. 1. q. 703. ar. 1. q. 704. ar. 1. q. 705. ar. 1. q. 706. ar. 1. q. 707. ar. 1. q. 708. ar. 1. q. 709. ar. 1. q. 710. ar. 1. q. 711. ar. 1. q. 712. ar. 1. q. 713. ar. 1. q. 714. ar. 1. q. 715. ar. 1. q. 716. ar. 1. q. 717. ar. 1. q. 718. ar. 1. q. 719. ar. 1. q. 720. ar. 1. q. 721. ar. 1. q. 722. ar. 1. q. 723. ar. 1. q. 724. ar. 1. q. 725. ar. 1. q. 726. ar. 1. q. 727. ar. 1. q. 728. ar. 1. q. 729. ar. 1. q. 730. ar. 1. q. 731. ar. 1. q. 732. ar. 1. q. 733. ar. 1. q. 734. ar. 1. q. 735. ar. 1. q. 736. ar. 1. q. 737. ar. 1. q. 738. ar. 1. q. 739. ar. 1. q. 740. ar. 1. q. 741. ar. 1. q. 742. ar. 1. q. 743. ar. 1. q. 744. ar. 1. q. 745. ar. 1. q. 746. ar. 1. q. 747. ar. 1. q. 748. ar. 1. q. 749. ar. 1. q. 750. ar. 1. q. 751. ar. 1. q. 752. ar. 1. q. 753. ar. 1. q. 754. ar. 1. q. 755. ar. 1. q. 756. ar. 1. q. 757. ar. 1. q. 758. ar. 1. q. 759. ar. 1. q. 760. ar. 1. q. 761. ar. 1. q. 762. ar. 1. q. 763. ar. 1. q. 764. ar. 1. q. 765. ar. 1. q. 766. ar. 1. q. 767. ar. 1. q. 768. ar. 1. q. 769. ar. 1. q.

Passiones enim ipsae ad ipsum morale bonum & malum se habent, sicut exteriores actus, unde & in littera, & est secundum propositum in principio corporis articulo, propositum, quod sicut de actibus, ita de passionibus: & in calce dicitur. Sic enim pertinent ad speciem exterioris actus, sicut boni, & malum moraliter, sicut ut obiecta, ita quod ly. pertinent, non respiciunt passiones, ut subiectum loquutionis, sed bonum & malum moraliter, & directe complet proportionalem doctrinam de actibus & passionibus.

sicut patet de uerecundia, quae est timor turpis: & de inuidia, quae est tristitia de bono alterius. sic enim pertinent ad speciem exterioris actus.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod ratio illa procedit de passionibus secundum quod pertinent ad speciem naturae: prout scilicet, appetitus sensitivus in se consideratur: secundum uero quod appetitus sensitivus obedit rationi, iam bonum & malum rationis non est ex passionibus eius per accidens, sed per se.

AD SECVNDVM dicendum, quod passiones, quae in bonum tendunt, si sit uerum bonum, sunt bonae: & similiter quae uero malo recedunt: & conuerso uero, passiones quae sunt per recessum a bono, & per accessum ad malum, sunt malae.

AD TERTIVM dicendum, quod in brutis animalibus appetitus sensitivus non obedit rationi: & tamen in quantum ducitur quadam aestimativa naturali, quae subicitur rationi superiori, scilicet diuinae, est in eis quadam similitudo moralis boni, quantum ad animae passiones.

quod uerecundia est passio laudabilis, ergo aliqua passiones sunt bonae, uel malae secundum suam speciem.

RESPON. Dicendum, quod sicut de actibus dictum est, ita & de passionibus dicendum uidetur, quod scilicet species actus, uel passionis dupliciter considerari potest. Vno modo, secundum quod est in genere naturae, & sic bonum, uel malum morale non pertinet ad speciem actus uel passionis. Alio modo, secundum quod pertinet ad genus moris, prout scilicet participant aliqui de uoluntario, & iudicio rationis: & hoc modo bonum & malum morale possunt pertinere ad speciem passionis, secundum quod accipitur ut obiectum passionis, aliquid de se conueniens rationi, uel dissonum a ratione,

A cupiscibilis. Ordo enim passionum est secundum ordinem obiectorum: sed obiectum irascibilis est bonum arduum, quod uidetur esse supremum inter alia bona. ergo passiones irascibilis uidentur posse passionibus concupiscibilis.

¶ 2 Præ. Mouens est prius motu: sed irascibilis comparatur ad concupiscibilem, sicut mouens ad motum: ad hoc enim datur animalibus ut tollantur impedimenta, quibus concupiscibilis prohibetur frui suo obiecto, ut supra dictum est. Remouens autem prohibens habet rationem mouentis, ut dicitur in 8. Phyl. ergo passiones irascibilis sunt priores passionibus concupiscibilis.

¶ 3 Præ. Gaudium & tristitia sunt passiones concupiscibilis: sed gaudium & tristitia consequuntur ad passiones irascibilis. dicit enim Philosophus in 4. Ethicorum, quod punitio quietat impetum iræ, delectationem loco tristitiae faciens. ergo passiones concupiscibilis sunt posteriores passionibus irascibilis.

SED CONTRA, Passiones concupiscibilis respiciunt bonum absolutum: passiones autem irascibilis respiciunt bonum contractum, scilicet arduum. cum igitur bonum simpliciter sit prius quam bonum contractum, uidetur, quod passiones concupiscibilis ad plura se habeant, quam passiones irascibilis.

RESPON. Dicendum, quod passiones concupiscibilis ad plura se habent, quam passiones irascibilis. Nam in passionibus concupiscibilis inuenitur aliquid pertinens ad motum, sicut desiderium: & aliquid pertinens ad quietem, sicut gaudium & tristitia. Sed in passionibus irascibilis non inuenitur aliquid pertinens ad quietem: sed solum pertinens ad motum: cuius ratio est: quia id, in quo iam quiescit, non habet rationem difficultis seu ardui, quod est obiectum irascibilis: quies autem cum sit finis motus, est prior in intentione, sed posterior in executione. Si ergo comparentur passiones irascibilis ad passiones concupiscibilis, quae significant quietem in bono, manifeste passiones irascibilis praecedunt ordine executionis huiusmodi passiones concupiscibilis, sicut spes praecedit gaudium, unde causat ipsum, secundum illud Apostoli Rom. 12. Spe gaudetes. Sed passio concupiscibilis importat quietem in malo. scilicet tristitia, media est inter duas passiones irascibilis, sequitur. n. motum:

¶ Super questionis uiginti quintae articulum primum.

IN responsione ad primum primi articuli aduertit, quod alia est distinctio propriae a propriae a communi. Commune enim non distinguitur contra proprium per aliquod positum in se, quod non sit in proprio: duo autem disparata distinguuntur ab inuicem suis positum distinctum, quorum alterum unum, alterum reliquum constituit. Unde quia bonum, & bonum arduum se habent sicut commune, & proprium, & non sicut duo propriae: ideo in littera dicitur, quod ratio in oppositum allata, scilicet bonum arduum, & supremum bonum, haberet locum, si bonum quod obiectum est concupiscibilis, aliquid oppositum diceret, id est, si distingueretur contra bonum arduum, & quoddam aliud particulare, seu proprium bonum: sic enim diceret aliquid bono arduo oppositum suum, scilicet proprium distinctum. Tunc enim haberent se sicut duo partialia bona, quorum superioris procul dubio esset naturaliter prius sicut uniuersaliter apparet in ceteris. Sed quia se habent sicut commune, & proprium; ideo quamuis bonum arduum sit quid excellentius bono absolute, est tamen posterius: quia illud commune, hoc proprium: illud absolute, hoc contractum: illud enim dicit bonum commune ad bonum in motu, & bonum in quiete: hoc tantummodo bonum in motu, ut in corpore articulo ostenditur. Cum autem audis, obiectum concupiscibilis comparari ad obiectum irascibilis, ut commune ad proprium, & ad plura se extendere, &c. non

Inf. q. 40. ar. 1. co. & 2. co. q. 14. ar. 3. ad 1. co. 3. dist. 26. q. 2. ar. 3. q. 2. co. & nec. q. 25. ar. 2. co. & mal. q. 4. ar. 2. ad 12.

* q. 23. art. 1. te. 32. to. 2.

ca. 5. paulo post me. to. 5.

QVAESTIO XXV.

De ordine passionum ad inuicem, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de ordine passionum ad inuicem.

DE CIRCA hoc quaeruntur quatuor.

¶ Primo, de ordine passionum irascibilis ad passiones concupiscibilis.

¶ Secundo, de ordine passionum concupiscibilis ad inuicem.

¶ Tertio, de ordine passionum irascibilis ad inuicem.

¶ Quarto, de quatuor principalibus passionibus.

ARTICVLVS PRIMVS.

Utrum passiones irascibilis sint priores passionibus concupiscibilis, uel e conuerso.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod passiones irascibilis sint priores passionibus con-

cupiscibilis. Ordo enim passionum est secundum ordinem obiectorum: sed obiectum irascibilis est bonum arduum, quod uidetur esse supremum inter alia bona. ergo passiones irascibilis uidentur posse passionibus concupiscibilis.

Prima Secundae S. Thomae.

H 3 in-